

Op på beatet

– gang i den rytmiske musik

Op på beatet – styrk den rytmiske musik

Den rytmiske musik står ved et vadeded. På den ene side er der tale om både populære og indbringende kultur og kunstprodukter, der klarer sig godt. Rytmisk musik er både den mest populære musik blandt danskerne og en givtig eksportvare. Der er mange udøvere af rytmisk musik i Danmark, gode bands og et bredt vækstlag. Alene de 75 vigtigste spillesteder producerer årligt 8-10.000 koncerter til glæde for ca. 1 million billetkøbere. Alle aldersgrupper hører rytmisk musik og de forskellige undergenrer som rock, pop, jazz, hiphop og elektronika. Rytmisk musik er således kulturbærende i Danmark.

På den anden side er der krisetegn for den rytmiske musik. Spillestederne har været blandt de første til at mærke den økonomiske nedtur. Allerede før krisen skete der store ændringer i musikbranchen. Pladeslaget blev halveret fra 2000 til 2007. Samtidig stiller digitaliseringen nye krav til musikbranchens distribution og markedsføring – og til kulturpolitikken, idet der opstår nye platforme for kulturlivet. Ofte høres der i den offentlige debat argumenter om, at den rytmiske musik på grund af sin popularitet kan klare sig på markedsvilkår og derfor ikke behøver kulturpolitisk opmærksomhed. Den seneste tids udvikling har imidlertid vist, at den rytmiske musik måske nok er populær, men at det vil være forføjlet at tage den for givet. Derudover er det vigtigt at være opmærksom på, at kulturpolitik altid har en forpligtigelse til at sikre kvalitet og mangfoldighed i kulturudbuddet.

Mens den klassiske musik har stået stærkt i kulturpolitikken i mange år, har der ikke været et tilsvarende fokus på den rytmiske musik. Opførelsen af Operahuset har eksempelvis betydet en forøgelse af bevillingen til Det Kongelige Teater, ligesom opførelsen af en række nye koncertsale som DR-koncertsalen, koncertsalen Alsion i Sønderborg og den nye koncertsal i Århus Musikhus har givet helt eminente rammer for den klassiske musik. Den klassiske musik får hvert år 457,6 mio. kr. på finansloven til den skabende og udøvende musik.

Den rytmiske musik – har trods sin udbredelse – ikke opnået samme bevågenhed fra hverken private fonde eller bevilgende myndigheder, og modtager 105,4 mio. kr. på finansloven. Samtidig er en række spillesteder blevet ramt af mange års stagnation i statens kulturbevillinger samt helt aktuelle millionnedskæringer, idet spillestederne, trods deres kulturelle betydning, af regeringen er blevet rubriceret som erhvervsstøtte for at finansiere Forårspakke 2.0.

Derfor foreslår Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre en ny plan, der markant vil styrke den rytmiske musik i Danmark. Dette medfører en merbevilling på 30,5 mio. kr. til rytmisk musik på finansloven for 2010. Dertil kommer, at planen lægger op til et langsigtet løft af den rytmiske musik over en årrække. Det fremgår klart af planen, hvilke dele, der finansieres i år, og hvilke, der er langsigtede målsætninger.

Planen "Op på beatet – gang i den rytmiske musik" er udarbejdet med inspiration fra Henrik Marstal-tænketanken, der på initiativ af Socialdemokraternes kulturordfører Mogens Jensen, blev nedsat i foråret 2009 og herefter er fremkommet med en række forslag til styrkelse af den rytmiske musik. Endvidere indeholder planen forslag med inspiration fra Statens Kunstråds Musikudvalg og en række øvrige aktører i det rytmiske musikliv.

1. Livescenen

Spillestederne er i stigende grad blevet en vigtig kulturel platform, der er præget af udvikling og dynamik. Formidlingen er styrket, og danske bands efterspørges internationalt. Regionalt er spillestederne helt centrale aktører.

Spillestederne er ramte af krisen og det medfølgende dalende ølsalg. De får dermed dårligere muligheder for at klare sig på markedsvilkår. Samtidig har regeringen sparet på spillestederne.

Den statslige støtte til spillestederne skal styrkes for at spillestederne i højere grad kan fungere som nøglespillere i den musikalske vækst, idet nye talenter får mulighed for at prøve kræfter med live scenen. Det foreslås at:

- Sikring af projektstøtte til rytmiske spillesteder: Projektstøtten til de rytmiske spillesteder, der støtter vækstlag, smalle genrer og publikumsudvikling udløber i 2009 og bør sikres fremover.
Finansiering: Der afsættes kr. 4 mio. på finansloven for 2010.
- Honorarstøtten får et økonomisk løft: Den statslige honorarstøtte er under pres, fordi flere og flere kommuner er interesserede i at yde honorarstøtte til spillesteder som dermed bliver kvalificerede til at opnå honorarstøtte fra staten. Derfor er der i dag langt flere spillesteder om at dele den statslige honorarstøtte. Det foreslås at øge honorarstøtten.
Finansiering: Der afsættes kr. 4 mio. på finansloven for 2010.
- Flere regionale spillesteder: Der er på sigt behov for at øge antallet af regionale spillesteder, idet det har vist sig, at sådanne spillesteder skaber dynamik - lokalt og regionalt og desuden medvirker afgørende til at skabe kulturel vækst hvad angår både kvalitet og identitet. Desuden bør der være regionale spillesteder i alle egne af landet – men i den forstand er der stadig sorte huller på Danmarks-kortet når det gælder alle danskeres adgang til at opleve rytmisk musik. Finansiering: Der er tale om en langsigtet vision men i første omgang udvides Statens Kunstråds midler med 10 mio. kr., hvoraf nogle kan anvendes til regionale spillesteder.
- Etablere en nationalscene: Der skal etableres en nationalscene for rytmisk musik i Danmark. Den rytmiske musik har i dag ikke en tilstrækkelig stor live-scene, der er indrettet kun på at skabe optimale vilkår for rytmisk musik. Den rytmiske musik fortjener på linje med andre musikalske genrer at få en scene, der markerer Danmark som et land med en stærk tradition inden for rytmisk musik og med en unik publikumsoplevelse. Nationalscenen skal være et fyrtårn inden for den rytmiske musik i Danmark og være en aktør, der samarbejder med og understøtter spillesteder i hele landet ligesom nationalscenen også bør have et stærkt samarbejde med DR om arrangementer og formidling. Nationalscenen skal selvsagt arrangere koncerter i stort format, herunder koncerter i international klasse, men herudover bidrage til udviklingen af hele live-scenens strukturer og forretningsmodeller. VEGA i København vil være et godt bud på en forankring af den nye nationalscene, men i første omgang afsættes der ressourcer til, i et samarbejde mellem alle rytmiske musikaktører, at udvikle struktur og grundlag for nationalscenen.
Finansiering: Der afsættes i første omgang 2,5 mio. kr. på finansloven for 2010.

- Ny mulighed for donationer fra musikfestivaler til spillesteder: Der skal indføres mulighed for at anvende musikfestivalers overskud, så det indenfor rammerne af skattelovgivningen om momsfrigivelse bliver muligt at understøtte de rytmiske spillesteder, der modtager støtte fra Statens Kunstråd. Musikfestivaler i Danmark drives i langt de fleste tilfælde af almennyttige foreninger, og overskuddet fordeles til humanitære og kulturelle formål, hvilket medfører momsfrigivelse. På trods heraf giver de nuværende regler ikke mulighed for at festivaler kan støtte de rytmiske spillesteder, der er en del af forudsætningen for musikfestivalerne, idet spillestederne er med til at sikre aktivt musikmiljø og en stor talentmasse.
Finansiering: Forslaget er ikke forbundet med økonomiske konsekvenser.
- Revision af spillestedsloven: Der skal nedsættes et udvalg, der skal komme med forslag til revision af spillestedsloven. Herunder skal det afklares, hvordan de nuværende støtteordninger for spillesteder fungerer og om spillestedernes vilkår for at skabe koncerter af høj kunstnerisk kvalitet er til stede. Desuden skal det belyses hvordan spillestedernes mulighed er for at agere vækstcentre med særlige forpligtelser over for det lokale vækstlag (se pkt. 5), samtidig med at der skal være samlingspunkter for hele regionens rytmiske aktører. Det skal være en del af kommissoriet at komme med oplæg til en forenkling af støtten til rytmiske spillesteder. Herudover skal udvalget inddrage den undersøgelse om pengestrømme og ressourcer i dansk musik som er iværksat af Statens Kunstråds musikudvalg.
Finansiering: Forslaget er ikke forbundet med økonomiske konsekvenser.

2. Den digitale musikrevolution

Digitaliseringen har revolutioneret den rytmiske musiks tilgængelighed for et større publikum. Unge bands kan nå publikum uden om de traditionelle markedsføringskanaler og det betyder, at nye bands på et tidligt tidspunkt i karrieren kan nå et stort publikum. Internettets sociale medier bidrager til at markedsføre bands og skabe nye musikalske fora. De sociale medier bidrager ikke blot til at nå et kvantitetsmæssigt større publikum, men også til at forfine og udvikle hjemmemarkedets smag. Både et stort og kræsent hjemmemarked er vigtige rammebetingelser for musikeksport. Sidste år rundede den digitale omsætning af musik i Danmark 100 mio. kr., samtidig med at omsætningen af indspillet musik faldt. En anden tendens, der gør det interessant at se på den digitale omsætning af dansk musik er, at mens dansk musik udgør 48 pct. af den fysiske omsætning, udgør den kun 32 procent af den digitale omsætning.

Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre foreslår på denne baggrund, at kulturpolitikken i højere grad anerkender digitaliseringens betydning for udviklingen af den rytmiske musik gennem en række tiltag:

- Digitalt musikproduktionscenter for rytmisk musik i Århus: Udviklingen i dansk musikproduktion og formidling må indrettes på den stigende mediekonvergens, hvor både radio, tv, mobil-og webplatforme nu spiller sammen. Derfor skal musikproduktionscenteret i Århus have en særlig national opgave i, at samarbejde med bl.a. spillestederne, DR og de regionale TV2-stationer, at understøtte udviklingen og produktionen af audiovisuelle musikprodukter.
Finansiering: Der afsættes kr. 0,5 mio. på finansloven for 2010.
- Fordobling af støtte til digital formidling: En fordobling af midlerne i Den Digitale formidlingspulje til digitale markedsføringsinitiativer, videopræsentationer, grafiske og visuelle elementer, produktion af singletracks, oversættelse mm.
Finansiering: Der afsættes kr. 0,5 mio. på finansloven for 2010.

- Samarbejde på tværs: Mere direkte samarbejde mellem de virksomheder, der anvender musik i deres slutprodukter og musiklivet. Det kan fx. være nogle af de eksisterende forskningscentre inden for oplevelsesøkonomi, der fungerer som katalysator for dette samarbejde ved at invitere til de forskellige repræsentanter fra branche og uddannelsesinstitutioner til seminar.
Finansiering: Dækkes af fordobling af støtte til digital formidling.
- Succeskriterier: Fastlæggelse af succeskriterier for digitale formidlingsprojekter og dermed de projekter, der kan opnå støtte under den digitale formidlingspulje. Dette skal ske som led i en generel videnstilføring om digital formidling i Kunstrådets Musikudvalg og tilhørende sekretariat.
Finansiering: Dækkes af fordobling af støtte til digital formidling.

3. Støtte- og lånemuligheder for den rytmiske musikudøvelse

Den rytmiske musik skal både støttes som kunst og erhverv. Men det er vigtigt, at der i støtte-systemet er en forskellig vægtning, alt efter om det er det kunstneriske eller det erhvervsmæssige potentiale, der lægges vægt på.

Der er allerede muligheder for at få "kom-i-gang-lån", eksportstøtte og andre tiltag rettet mod at styrke virksomhedernes vækst og iværksætteres opstart. Musikken i Danmark har desuden fået erhvervspolitisk støtte med etablering af det tværfaglige tiltag - Musikzonen. Der er bevilget 9,4 mio. kr. over de næste tre år, og zonen har repræsentanter fra både musikbranchen og erhvervslivet.

Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre foreslår at Kulturministeren og Økonomi- og Erhvervsministeren i samarbejde og indenfor rammerne af den nuværende erhvervsstøtte, på forsøgsbasis, udvikler en række støttepuljer, der kan fremme den rytmiske musiks erhvervs-potentiale.

Disse puljer kunne være:

- **Kunstnerpulje:** Der oprettes en pulje til kunstnerisk betonede projekter – en kunstnerpulje, som er en 10-90 støtteordning med 10 pct. egenfinansiering. Puljen skal både kunne sikre favorable lån og direkte finansiering af projekter, der kan brande dansk musik i ind- og udland. Projektet retter sig mod smallere navne med høj kunstnerisk kvalitet.
Finansiering: Der afsættes foreløbigt kr. 1,5 mio. på finansloven for 2010.
- **Købmandspuljen:** En 50/50-støtteordning med henblik på fx. eksportfremstød for kommercielle navne – og med favorabel tilbagebetalingspligt såfremt fremstødet giver overskud. Ordningen skal stille både forretningsmæssige og kunstneriske krav ud fra en række overordnede evalueringskriterier.
Finansiering: Der er tale om en langsigtet vision.
- **Konvergenspuljen:** Puljen skal støtte udviklingen af cross-media-produkter der integrerer aspekter af musik, spil, film og netaktiviteter (fx interaktive koncertformater og on-line-video-lektioner i musik), og den skal støtte udviklingen af partnerskaber mellem musikbranchen og brancher som sport, computerspil, rejser, televirksomheder, medier og andre brancher inden for oplevelsesøkonomien. Puljen har både et kultur og erhvervsrettet sigte.
Finansiering: Der er tale om en langsigtet vision.

4. Eksport

Musiklivet står på flere måder i et vadedsted, hvor de store pladeselskaber er kommet under pres og flere aktører er kommet på banen. Derfor er der brug for en eksportstøtte, der tager højde for denne udvikling, og som både kan sikre tilskud til kunstnere, der vil internationalisere, og til at rådgive musikbranchen i eksportstrategier. Som led i denne opkvalificering bør der bruges flere kræfter på at frembringe dokumentation og statistik samt analyser af potentielle markeder. Derfor foreslås:

- **Bredere opgaveportefølje til Music Export Denmark:** MXD's opgaveportefølje udvides, så der bliver et mere strategisk fokus og mere sparring med investorer, bands og pladeselskaber. Music Export Denmark skal desuden i en endnu ikke nærmere angivet form knytte langt tættere bånd til Danmarks Eksportråd med henblik på at kunne trække på dets store ekspertise i forbindelse med udarbejdelse af en given artists basisapparat (dvs. eksportuelighed), markedsføringsstrategier, screening/clearing af potentielle markeder, etablering af partnerskaber mellem relevante firmaet og så videre. Desuden skal der etableres en dialoggruppe, der er forankret i branchen, som systematisk kan komme med input til Music Export Danmarks aktiviteter i forbindelse med den udvidede opgaveportefølje. Medlemmer af en sådan styregruppe kan fx være etablerede bands med internationale karrierer, repræsentanter fra bookingbureauer, managements, pladeselskaber og andre fra det etablerede eksporterende erhvervsliv.
Finansiering: Øget bevilling til MXD, jf. finansiering nederst.
- **Strategiske mappings af afsætningsmuligheder:** Music Export Denmark skal i samråd med Danmarks Eksportråd fremover foretage strategiske mappings for at danne et strategisk overblik over eksportmulighederne, markedstendenser, samt evaluere indsatsen. Analyserne skal harmoneres med de undersøgelser, som der foretages med musikzonen.
Finansiering: Øget bevilling til MXD, jf. finansiering nederst.
- **Støttemidler til den rytmiske musikeksport:** Music Export Denmark får i forlængelse af sin udvidede opgaveportefølje flere midler til drift samt midler til at støtte musikeksporten direkte.
Finansiering: kr. 3,5 mio. kr. fra erhvervsstøttemidler i 2010.

5. Vækstlag

Den unge talentmasse er afgørende for at sikre fødekæden i det danske musikliv. En stærk talentmasse er et godt afsæt for et dynamisk musikliv og for udviklingen af et kræsent hjemmemarked, der ofte er hemmeligheden bag en eksportsucces. Samtidig udvikler de unge sine kreative kompetencer ved at spille musik, enten alene eller i et band med andre unge. Derfor skal vækstlaget styrkes ved at skabe bedre rammebetingelser for musikudøvelsen blandt unge landet over. Med ordet, vækstlag, forstås der dels amatørvækstlaget, typisk musikere i alderen 15-30 år, dels det semiprofessionelle vækstlag med bands der kan have op til flere udgivelser bag sig, uden dog at have nået et større gennembrud, og typisk i alderen 20-35 år.

Fire tiltag foreslås:

- **Nedsat deltagerbetaling på musikskoler.** I takt med at statens refusion til de kommunale musikskoler er faldet gennem årene til nu kun at udgøre 13,85 %, er deltagerbetalingen for

børnene steget. Det er medvirkende til at afholde børn fra at deltage i musikskolernes aktiviteter og bidrager derfor til at trække Danmark yderligere kulturelt skævt. Partierne ønsker derfor gradvist at tilbageføre statens refusion og i første omgang hæve refusionen til 18 % over 3 år. Denne ekstra finansiering skal anvendes af musikskolerne til nedsat deltagerbetaling og en styrkelse af talentudviklingen.

Finansiering: Der afsættes kr. 8 mio. kr. på finansloven for 2010.

- Kommunale musikhandleplaner og musiske vækstcentre: Der bør udarbejdes musikhandlingsplaner i alle kommuner, der bl.a. omfatter vilkår for amatørmusik, øvefaciliteter, musikundervisning i skoler, musikskoler, musikudveksling med andre kommuner, koncertaktiviteter og andre inspirerende musikoplevelser. Kommunerne bør i et samarbejde etablere musiske vækstcentre hvor spillesteder, musikskoler, øvelokaleforeninger og andre aktører samarbejder om at skabe et dynamisk musikmiljø og sikre sammenhæng og udvikling i det lokale musikliv.

Finansiering: Forslaget er ikke forbundet med økonomiske konsekvenser.

- Musikalske Grundkurser (MKG): Finansieringen til de nuværende musikalske grundkurser bortfalder, hvilket betyder, at den unge talentmasses muligheder for at dygtiggøre sig forringes. Derfor foreslås de musikalske grundkurser genindført på finansloven for 2010.

Finansiering: Der afsættes kr. 3 mio. årligt på finansloven for 2010.

- Udgivelsespulje for alle musikgenrer og lydformater: Der oprettes en udgivelsespulje til støtte af indspilning, udgivelse, distribution og markedsføring af dansk musik indenfor alle musikgenrer men med særligt fokus på vækstlaget og nye talenter. Der afsættes i første omgang kr. 3 mio. årligt på finansloven for 2010.

6. Frie midler til Statens Kunstråd

Socialdemokraterne, SF og Det Radikale Venstre ønsker at øge de frie midler til Statens Kunstråd med 30 mio. kr. over 3 år. Det skal anvendes til at styrke scenekunsten, billedkunst, litteratur og musik.

Musikken har et særligt behov for ressourcer bl.a. set i lyset af de seneste års reduktion af antallet af regionale spillesteder og den generelle udhuling af musikkens støtteordninger.

Finansiering: Der afsættes 10 mio. kr på finansloven for 2010.

Finansiering

Partierne har finansieret forslagene på i alt 40,5 mio. kr. - på partiernes finanslovsforslag for 2010.

